

מעשה בראשית. דמתין אלה בכל יומא ומתחדשין אלה בכל יומא.

וין ישמח לבב אנוש, (תהלים קד) דא יינא דאורייתא. דהכי סליק יין, פחושפון סו"ד. ומה יי"ן צריף למנהוי סתים וחתים, דלא יתנסף לעבודה זרה. אוף הכי צריף למנהוי סתים וחתים סוד דאורייתא, וכל רזין דילה, ולא אשפקין אלא ליראיו. ולא למגנא עבדין פמה פקודין ביין, ומברכין ביה לקודשא בריה הוא, ויין אית ליה תרי גוונין, חינוך וסומק, דינא ורחמי, והיינו ב' תוספת ביין. פגוונא דשושנה חינוך וסומקא. חנוך מסטרא דימינא, סומק מסטרא דשמאלא.

ומאי לבב אנוש, לב הוה ליה למימר. אלא אית לב מסור ללב. ואינון ל"ב אלהים דעובדא דבראשית, ב' מן בראשית, ל' מן לעיני כל ישראל, איהו ל"ב תניינא. דא ל"ב ל"ב (ס"א אינון) שנים ס"ד, חסר תמינא לע"ב, דאיהו ויכלו. אינון שבעה ימי בראשית. תמינא קאי היא. ז' ימי בראשית, עם (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם. זה ע"ב, פחושפון ביין.

מאי להצהיל פנים משמן. אינון י"ב פנים, ארבע דאריה, ארבע דשור, ארבע דנשר, (דקדוקי"א) דאינון מיכאל אריה, ארבע אנפין דיליה יהו"ה. ארבע אנפין דשור, ואיהו גבריאל, ואינון יהו"ה. ד' אנפין דנשר, ואיהו נוריאל, ואינון יהו"ה. ואינון ממנן, תחות חס"ד פח"ד אמת, דרגין דתלת אבהן. ואוקמוה רבנן, האבות הן הן המרכבה. (ס"א נקודות) נהורין לחשבון יב"ק. ואינון מלך מלך, יהו"ה אהי"ה אדנ"י. סף הכל יב"ק.

רבי שמעון הוה יתיב ולעי בפרשתא דא, אתא לקמיה רבי אלעזר בריה, אמר ליה, נדב ואביהוא מאי

וחזרו לעולם הזה עלמים. וזהו סוד שמחדש הקדוש ברוך הוא בכל יום תמיד מעשה בראשית, שמתים אלה בכל יום, ומתחדשים אלה בכל יום.

וין ישמח לבב אנוש (תהלים קד) - זה יין התורה. שפך עולה יין, פחושפון סו"ד. ומה יי"ן צריף להיות סתום וחתום שלא יתנסף לעבודה זרה, גם כף צריף להיות סתום וחתום סוד התורה, וכל סודותיה, ולא משקים אותם, רק ליראיו. ולא לחנם עושים פמה מצוות ביין ומברכים בו את הקדוש ברוך הוא. ולין יש שני גונים - לבן ואדם, דין ורחמים, והיינו ב' תוספת ביין. כמו שושנה לבנה ואדמה. לבן מצד ימין, אדם מצד שמאל.

ומה זה לבב אנוש? לב הוה לו לומר! אלא שיש לב מסור ללב, והם ל"ב אלהים של מעשה בראשית, ב' מבראשית, ל' מלעיני כל ישראל. זהו ל"ב שני. זה ל"ב ל"ב (הם) שנים - ס"ד, חסר שמונה לע"ב, שהוא ויכלו. הם שבעה ימי בראשית. שמיני מהו? שבעה ימי בראשית עם (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם. זה ע"ב פחושפון ביין.

מה זה להצהיל פנים משמן? אלו שנים עשר פנים - ארבעה של אריה, ארבעה של שור ארבעה של נשר, שהם: מיכאל אריה, ארבע פנים שלו יהו"ה. ארבע פני שור, והוא גבריאל, והם יהו"ה. ארבע פני נשר, והוא נוריאל, והם יהו"ה. והם ממנים תחת חס"ד פח"ד אמת, דרגות שלשת האבות. ופרשוה רבותינו, האבות הן הן המרכבה. ועולים (נקודים) האורות לחשבון יב"ק. והם מלך מלך, יהו"ה אהי"ה אדנ"י. סף הכל - יב"ק. רבי שמעון הוה יושב ועוסק בפרשה זו, בא לפניו רבי אלעזר בנו. אמר לו, נדב ואביהוא מה עושים בפנחס? אם פנחס לא היה בעולם כשמתו, ואחר כך בא לעולם והשלים מקומם - אז

יפה. אבל פנחס היה בעולם, ויסגן
היה) ונשמטו בו בקיום עומדת.
אמר לו, בני, סוד עליון פאן, וכף
הוא. שבשעה שהסתלקו מן
העולם, לא היו נסתרים תחת
כנפי הסלע הקדוש. מה הטעם?
משום שפתוב (במדבר א) ובנים לא
היו להם. שהקטינו דמות המלך,
שהרי הם לא ראויים לשמש
בכהנה גדולה.

בשעה שקנא פנחס על הברית
הקדוש ונכנס בתוף כמה
אוכלוסין והרימם על הרמח
לעיני כל ישראל, כשראה שבט
שמעון, באו אליו בכמה
אוכלוסין. פרח ממונו נשמטו,
ושתי נשמות שהיו מערטלות
בלי מקום קרבו אליה, ונכללו
כאחת, וחזרה נשמטו כלולת
רוח, שנכללה בשתי רוחות,
והתחזקו בה, ואז הרויח מקומם
להיות בהן (גדול), מה שלא היה
ראוי מקדם.

ולכן כתוב, (איוב ד) זכר-נא מי הוא
נקי אבד, שלא אבד באותה שעה,
ולא אבדה רוח כשפרחה ממנו.
ואיפה ישרים נכחדו - אלו בני
אהרן שחזרו לעולם, מה שאבד
בחייהם. ולכן כתוב בו בפנחס
בן בן פעמים, פנחס בן אלעזר
בן.

מה כתוב למעלה מפרשה זו?
(במדבר כה) ויאמר ה' אל משה קח
את כל ראשי העם והוקע אותם
לה' נגד השמש. וכי על שהרגו
כלילה, או על שהרגו ביום, ביום
מעון, כתוב נגד השמש? אמר
רבי יהודה, שתהיה מיתתם בגלוי
כמו שחטאו בגלוי.

אמר רבי שמעון, לא בגלל זה
נאמר, אלא מכאן למדנו, בדרגה
שחטא אדם לקדוש-ברוך-הוא,
לאותו מקום יש לעשות תקנה
לנפשו. הם חטאו בברית קדש שנקראת שמש, בגלל כף דין

עבדתייהו בפנחס. אי לא הוה פנחס בעלמא כד מיתו,
ובתר אתא לעלמא ואשלים דוכתייהו שפיר. אבל פנחס
בעלמא הוה, (כ"א וסגן קא) ונשמתייה ביה בקיומא קאי.

אמר ליה ברי, רזא עלאה הקא, והכי הוא. דבשעתא
דאסתלקו מן עלמא, לא הוו מתטמרין תחות גדפי
טנרא קדישא. מאי טעמא. בגין דכתיב, (במדבר ג) ובנים
לא היו להם, דאזעירו דיוקנא דמלכא, דהא אינון לא
אתחזון לשמשא בכהונה רבא.

בשעתא דקני פנחס על ברית קדישא, ועאל בגו כמה
אוכלוסין, וסליק לון, לגיפין על רומחא,
לעיניהון דכל ישראל. כד חמא שבטא דשמעון בכמה
אכלוסין דאתו לגביה, פרחא נשמתייה מניה, ותרין
נשמתיין דהוו ערטיראין בלא דוכתא, אתקריבו בה,
ואתפלילו כחדא, ואתהדרת נשמתייה, כלילא רוחא,
דאתכליל בתרין רוחין, ואתתקפו ביה, פדין רוח
דוכתייהו, למייהו כהנא (רבא) מה דלא (אתחזו) מן קדמת
דנא.

ועל דא כתיב, (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי אבד, דלא
אתאבד בההיא שעתא, ולא אבד רוחיה כד פרחא
מניה. ואיפה ישרים נכחדו. אלן בני אהרן, דאתהדרו
לעלמא, מה דאבד בחייהון. ועל דא כתיב ביה בפנחס
בן בן, תרי זמני. פנחס בן אלעזר בן.

מה כתיב לעילא מפרשתא דא. (במדבר כה) ויאמר יי אל
משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם ליי נגד
השמש. וכי על דקטלין כליליא, או על דקטלין ביממא
ביומא דעיבא, כתיב נגד השמש. אמר רבי יהודה, דתהא
מיתתהון באתגלייא, כמה דחבו באתגלייא.

אמר רבי שמעון, לאו בגין כף אתמר. אלא מהכא
אוליפנא, בדרגא דחב בר נש לקודשא בריך הוא,
לההוא אתר אצטריף למעבד תקנתא לנפשיה. אינון חבו
בברית קדישא דאקרי שמש. בגין כף דינא ותקונא דילהון
לנפשו. הם חטאו בברית קדש שנקראת שמש, בגלל כף דין

ולא במקום אחר. מכאן שלא צריך אדם לתקן נפשו אלא באותו מקום שחטא אליו, ומי שלא יעשה כן, אין לו תקוה לעולמים פראוי.

רבי חייא פתח, (תהלים קד) ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. מה פתוב למעלה? ויין ישמח לבב אנוש וגו'. וכי מה זה לזה? אלא כן למדנו, שפתוב מצמיח חציר לבהמה וגו' - וכי שבח לבהמה שיש לה חציר, בא דוד לומר ברוח הקדש? אלא מצמיח חציר - אלה הם ששים אלף רבוא של מלאכים, שליחים, שנבראו ביום השני של בראשית, וכלם אש לוחטת. אלה הם חציר. למה חציר? משום שצומחים כחציר זה בעולם, שכל יום ויום נקצרו פעת, ואחר כך צומחים וחוזרים כמקדם.

ורבן פתוב מצמיח חציר לבהמה, זהו שכתוב (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. ושנינו, אלף הרים מעלים לה בכל יום ויום, ובכל הר והר יש ששים רבוא, והיא אוכלת.

ועשב לעבדת האדם - אלו אותם נשמות הצדיקים, שאותו אדם שרוכב ושולט על בהמה זו אוכל ומכניסם בתוכו, ובזכותם נזון כל העולם מאותו אדם, שכתוב בו (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם וגו'. ועל זה כתוב המראה אדם, אותו שנודע, כדי להוציא לחם מן הארץ, להוציא מזון לעולם מהארץ הקדושה.

ויין - זה יין עתיק ששופע מלמעלה. ישמח לבב אנוש - אנוש זה סוד של אותו נער שעלה לשיבה וחזר כמקדם. ועל זה כתוב (תהלים ק) אנוש פחציר ימיו. להצחיל פנים - אלו אותם פנים הבא, שמן ומשחה קדוש עליון.

איהו כנגד השמש, ולאו באתר אחר. מכאן דלא אצטריך בר נש לתקנא נפשיה, אלא בהוא אתר דהב לגביה ומאן דלא יעביד הכי, לית ליה תקונא לעלמין פדקא יאות.

רבי חייא פתח, (תהלים קד) ישבעו עצי יי ארזי לבנון אשר נטע, מה כתיב לעילא, ויין ישמח לבב אנוש וגו'. וכי מאי האי להאי. אלא הכי אוליפנא, דכתיב, (תהלים קד) מצמיח חציר לבהמה וגו'. וכי שבחא דבהמה דאית לה חציר אתא דוד למימר ברוח קדשא. אלא מצמיח חציר, אלין אינון שתין אלף רבוא דמלאכין, שליחין, דאתבריו ביומא תננינא דבראשית, וכלהו אשא מלהטא. אלין אינון חציר. אמאי חציר. בגין דצמחין כחציר דא בעלמא, דכל יומא ויומא אתקצרו השתא, ולבתר צמחין ומהדרין כמלקדמין.

ועל דא כתיב מצמיח חציר לבהמה, הדא הוא דכתיב (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו, ותנינו, אלף טורין סלקין לה בכל יומא ויומא. וכל טורא וטורא שתין רבוא הוי, והיא אכלה.

ועשב לעבודת האדם, אלין אינון נשמתהון דצדיקניא, דההוא אדם דרכיב ושליט על בהמה דא אכיל, ואעיל לון בגווייה, ובזכותהון אתנון פל עלמא מההוא אדם, דכתיב ביה, (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם וגו'. ועל דא כתיב האדם, ההוא דאשתמודע, בגין להוציא לחם מן הארץ, לאפקא מזונא לעלמא מן הארץ קדישא.

ויין, דא חמרא עתיקא דנגיד מלעילא. ישמח לבב אנוש, אנוש: דא רזא דההוא נער, (דף ר"ז ע"ב) דסליק לסיבו, ואתהדר כמלקדמין. ועל דא כתיב, (תהלים ק) אנוש כחציר ימיו.

להצחיל פנים: אלין אינון פנים, דאקרון אנפי רברבי, ואנפי זוטרי. משמן: מנגידו דעלמא דאתי,

שנקראים פנים גדולות ופנים קטנות. משמן, משפיע העולם

ולחם לבב אנוש יסעד - אותו לחם שמזילים השחקים, וטוחנים מן למאכל של צדיקים סתם, ומשם שופע לכמה חילות שנקראים לבב אנוש, והפל בא משפע עליון.

ישבעו עצי ה' - אלו אותם עצים עליונים פנימיים. ארזי לבנון אשר נטע, שהרי נעקרו ונטעם הקדוש ברוך הוא. מה בין עצי ה' לארזי לבנון? עצי ה' - אלו עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. ארזי לבנון - אלו חמשים שערים שנקראים חמש מאות שנה.

אשר נטע. אשר שם צפרים וקננו, בצלם מקננות נשמות הצדיקים, וכל חילות הקדש נזונים משם. חסידה - בתו של אברהם אבינו, שנקרא חסיד, ועשה חסד עם כל בני העולם, בגלל זה נקראת חסידה. ברושים ביתה, בין זרועות עולם יושבת.

(עד כאן רעיא מהימנא.)

רבי אבא ורבי יוסי קמו לעסק בתורה בתצות הלילה. עד שישבו ועסקו בתורה אמר רבי יוסי, זה שאמר רבי חייא (תהלים ap) אנוש פחציר ימיו - יפה אמר. אבל כמה בארנו סוף הפסוק - כי רוח עברה בו ואיננו ולא יכירנו עוד מקומו. אמר לו, כך הוא בודאי, אנוש פחציר ימיו כמו שאמר. פציץ השדה - פציץ אותו שדה הנודע - פן יציץ, שהתחדש וחזר כמקדם. (כך יציץ

ועולה. מה הטעם? משום)

כי רוח עברה בו ואיננו - זה רוח עליון טמיר קדוש גנוז מהפל, שפולל אותו בתוכו, ואז איננו. וזהו סוד של חנוף, שכתוב בו (בראשית ה) ואיננו כי לקח אתו אלהים, זה אלהים עליון. רוח עליונה, רוח גנוזה וטמירה. ולא

מה פתוב אחריו? וחסד ה' מעולם

משח ורבו קדישא עלאה. ולחם לבב אנוש יסעד, ההוא לחם דאזילו שחקים, וטחנן מנא למיכלא דצדיקייא סתמא, ומתמן אתנגיד לכמה חיילין, דאקרון לבב אנוש. וכלא אתי מנגידו עלאה.

ישבעו עצי ה', אליו אינון אילנין עלאין פנימאין. ארזי לבנון אשר נטע, דהא אתעקרו ונטע לון קדשא ברוך הוא. מאי בין עצי ה' לארזי לבנון. עצי ה', אליו עץ החיים, ועץ הדעת טוב ורע. ארזי לבנון, אליו חמשים פריעין, דאקרון חמש מאות שנה.

אשר נטע. אשר שם צפרים וקננו, בטולהון, מקננו נשמתיהון דצדיקייא, וכל חיילין קדישין אתגנו ומתמן. חסידה, ברתיה דאברהם אבינו, דאקרי חסיד, ועביד חסד עם כל בני עלמא, בגין כך אקרי חסידה. ברושים ביתה. בין דרועי עלמא יתבא. (ע"כ רעיא מהימנא.)

רבי אבא ורבי יוסי, קמו למלעי באורייתא בפלגות ליליא, עד דהוו יתבי ולעאן באורייתא. אמר רבי יוסי, הא דאמר רבי חייא אנוש פחציר ימיו שפיר קאמר. אבל במאי אוקימנא סופיה דקרא, כי רוח עברה בו ואיננו ולא יכירנו עוד מקומו. אמר ליה הכי הוא ודאי, אנוש פחציר ימיו כמה דאמר, פציץ השדה ההוא שדה דאשתמודע. פן יציץ דאתחדש ואתהדר כמלקדמין. (הכי יציץ וסליק מאי טעמא בגין.)

כי רוח עברה בו ואיננו, דא הוא רוחא עלאה טמירא קדישא גניזא מפלא, דכליל ליה בגויה. וכדין ואיננו. ודא הוא רזא דחנוף, דכתיב ביה (בראשית ה) ואיננו כי לקח אתו אלהים, דא אלהים עלאה. רוח עלאה, רוח גניזא טמירא. ולא יכירנו עוד מקומו. דהא אתפליל רוחא זעירא, ברוחא עלאה. מה פתיב יכירנו עוד מקומו, שהרי נכללת רוח קטנה ברוח עליונה. מה פתוב אחריו? וחסד ה' מעולם